

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

28 aprilie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

cu participarea:

procurorului

Sergiu Crijanovschi,

recurentului

Munteanu Vitalie,

avocatului

Andrei Belousov,

a judecat, în ședință publică, recursul împotriva încheierii Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2014, declarat de

Munteanu Vitalie

mun. Chișinău, str. D. Rîșcanu 20/1 ap. 78.

Procedura de citare legal îndeplinită.

Recurentul, avocatul și procurorul au solicitat admiterea recursului în sensul declarat.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin încheierea din 18 noiembrie 2014, Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a dispus: „*a aplica amendă judiciară în mărime de 25 unități convenționale - 500 lei, Șefului penitenciarului nr. 13, mun. Chișinău, Munteanu Vitalie, pentru faptul neescortării condamnatei Leonova Angela Andrei în ședința instanței de recurs a Curții de Apel Chișinău din data de 18.11.2014, orele 11.00*”.

2. În fapt, instanța a constatat că prin încheierea Judecătoriei Hîncești din 30 septembrie 2014, a fost respinsă ca inadmisibilă plîngerea condamnatei Leonova Angela împotriva actelor Procuraturii r-nului Hîncești și administrației Penitenciarului nr. 7, Rusca.

Condamnata a declarat recurs ordinar, solicitînd casarea acestei încheieri, rejudecarea cauzei și admiterea cererii înaintate.

Curtea de Apel Chișinău a fixat examinarea cauzei pentru 18.11.2014, orele 11.00, escortarea condamnatei Leonova A. fiind pusă în sarcina șefului Penitenciarului nr. 13,

mun. Chișinău și a comandantului Batalionului de Escortă a DIP, însă condamnată nu a fost escortată.

În circumstanțele create, șeful Penitenciarului nr. 13, mun. Chișinău, Vitalie Munteanu, nu a luat măsurile necesare pentru îndeplinirea cerințelor Judecătorului Curții de Apel Chișinău în vederea aducerii condamnatei Leonova A. în ședința din 18.11.2014, orele 11.00, în legătură cu ce a fost tergiversată examinarea recursului, fiind dispusă amânarea examinării cauzei pentru 02.12.2014, orele 11.00, punând în pericol examinarea recursului în termeni rezonabili.

În privința șefului Penitenciarului nr. 13, mun. Chișinău, Vitalie Munteanu, urmează a fi aplicată amenda în mărime de 25 unități convenționale, conform prevederilor **art. 201 alin. (4) pct. 3)** Cod de procedură penală.

Conform cererii anexate la dosar, Leonova A. a refuzat să se prezinte în judecată pe motiv că se simte rău. Însă, potrivit procesului-verbal de refuz al deținutei pentru deplasare la judecată, din 18.11.2014, medicul de serviciu al Penitenciarului nr. 13 a concluzionat că condamnată Leonova A. poate participa la ședința de judecată, nefiind careva contraindicații pentru deplasarea ei în acest sens. Astfel, nu era nici un impediment de a prezenta pe condamnată Leonova A. escortei, ca să fie adusă în ședința instanței de recurs.

Răspunderea pentru neprezentarea condamnatei Leonova A., pentru escortarea ei de către colaboratorii Batalionului de escortă în ședința Curții de Apel Chișinău, pentru 18.11.2014, orele 11.00, îi revine șefului Penitenciarului nr. 13, mun. Chișinău, Vitalie Munteanu.

Prin urmare, deoarece condamnată Leonova A. nu a fost escortată la data și ora solicitată de către Curtea de Apel Chișinău, șeful Penitenciarului nr. 13, mun. Chișinău, Vitalie Munteanu, urmează a fi sancționat conform prevederilor **art. 201 alin. (4) pct. 2)** Cod de procedură penală.

3. Munteanu Vitalie a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea încheierii nominalizate.

Recurentul a invocat că pe 18.11.14, deținuta Leonova A. a depus o cerere de amânare a ședinței, invocând starea rea de sănătate.

Astfel, a fost întocmit proces - verbal de refuz al deținutei pentru deplasare la judecată, care, împreună cu cererea ei, au fost înmânate colaboratorilor escortei pentru prezentare în instanță.

Asigurarea de către colaboratorii penitenciarului a prezenței în incinta Curții de Apel a deținutei prezumă aplicarea față de ea a forței fizice. Dar, în lipsa unei încheieri emise de către instanță în conformitate cu art. 197 și 199 Cod de procedură penală, de aducere silită, faptul aplicării forței fizice față de condamnată ar duce la încălcarea drepturilor omului și legislației execuțional penale – art. 1, 22, 36, 30 al Legii nr. 1036 cu privire la sistemul penitenciar, art. 167¹, 168, 169, 223 Cod de executare și secțiunea 21 al Statutului executării pedepsei de către condamnați.

Refuzul instanței de a dispune aducerea silită a condamnatei Leonova, conform prevederilor art. 321 alin. (5) Cod de procedură penală, este unul neîntemeiat. Recursul în instanța de apel a fost depus de către condamnată și calitatea ei procesuală este de participant la procesul penal. Potrivit art.197 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de judecată este în drept să aplice față de alte persoane participante la proces măsuri procesuale de constrângere, inclusiv aducerea silită. Potrivit art.199 alin. (1) Cod de procedură penală, aducerea silită constă în aducerea forțată a persoanei la instanță în

cazul în care aceasta, fiind citată, în modul stabilit de lege, nu s-a prezentat fără motive întemeiate și nu a informat organul care a citat-o despre imposibilitatea prezentării sale, iar prezența ei era necesară.

Totodată, acțiunile administrației penitenciarului nu se încadrează în prescripțiile art. 201 alin. (4) Cod de procedură penală, care prevede abaterile pentru care se aplică amenda judiciară, or prezentarea și participarea la ședințele de judecată este o obligație a participanților la proces, în cazul dat a condamnatei Leonova A.

De asemenea pct. 3) alin. (4) din acest articol, invocat de instanță, prevede că se sancționează cu amendă judiciară neprezentarea nejustificată a martorului, expertului, specialistului, interpretului, traducătorului, procurorului sau apărătorului legal, citați la instanță, și neinformarea acestora despre imposibilitatea prezentării, când prezența lor este necesară. Dar, printre cei enumerați nu se regăsește calitatea procesuală a șefului penitenciarului.

Mai mult, amenda a fost aplicată în absența șefului penitenciarului, ultimul fiind lipsit de dreptul de a depune explicații în apărarea sa. Abaterea este descrisă într-un mod general, este sumară și nejustificată.

4. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta este pasibil admiterii din următoarele considerente.

Conform art. 437 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, pot fi atacate cu recurs hotărârile penale pentru care legea prevede această cale de atac. Potrivit art. 201 alin. (8) Cod de procedură penală, încheierea instanței de judecată privind aplicarea amenzii judiciare poate fi atacată separat cu recurs. În corespundere cu art. 444 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile judecătorești pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanță, inclusiv și în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal reține că instanța a cărei încheiere este atacată a comis următoarele erori de drept.

Conform esenței juridice a prescripțiilor din art. 201 și 342 Cod de procedură penală, încheierea privind aplicarea amenzii judiciare trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept, precum și motivele adoptării soluției date.

Aceste prevederi legale nu au fost respectate de către instanța de judecată.

Astfel, în partea descriptivă a încheierii contestate este indicat că: *„în privința șefului Penitenciarului nr. 13 - Chișinău, Vitalie Munteanu, urmează a fi aplicată amenda în mărime de 25 unități convenționale, conform prevederilor art. 201 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală..., șeful Penitenciarului nr. 13 - Chișinău, Vitalie Munteanu urmează a fi sancționat conform prevederilor art. 201 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală” (pct. 1, 2 din decizie).*

Însă, art. 201 alin. (4) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală prevăd expres sancționarea cu amendă judiciară doar pentru:

- a) neexecutarea încheierii de aducere silită;
- b) neprezentarea nejustificată a martorului, expertului, specialistului, interpretului, traducătorului sau apărătorului legal citați la organul de urmărire penală

sau instanță, precum și a procurorului la instanță și neinformarea acestora despre imposibilitatea prezentării, când prezența lor este necesară.

Totodată, în materialele dosarului nu există nicio încheiere de aducere silită a condamnatei Leonova A., pe care nu ar fi executat-o Vitalie Munteanu (*lit. a*), iar Șeful penitenciarului nr. 13, mun. Chișinău, nu are vre-o calitate procesuală din cele stipulate în art. 201 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală (*lit. b*)).

Prin urmare, împrejurările nominalizate denotă cu concludență că acțiunile imputate lui Vitalie Munteanu - *faptul neescortării condamnatei Leonova Angela Andrei în ședința instanței de recurs (pct. 1, 2 din decizie)*, nu cad sub incidența prescripțiilor din art. 201 alin. (4) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, că încheierea atacată este, astfel, lipsită de orice suport legal, adică nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, fiind una neîntemeiată.

Potrivit art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța îl admite, casînd hotărîrea integral, și dispune încetarea procesului, în cazul în care ea este neîntemeiată.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța menționată, constituie erori de drept prescrise în art. 444 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, se impune soluția admiterii recursului de pe rol și casării integrale a încheierii contestate, ca fiind una neîntemeiată legal.

5. În conformitate cu prevederile 447 - 449 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursul declarat, casează integral încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2014, privind sancționarea lui Munteanu Vitalie cu amendă judiciară în mărime de 25 unități convenționale, ceea ce constituie 500 lei, cu încetarea procedurii privind amenda judiciară.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 07 mai 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco